

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Zdeňka Kühna, soudkyně Daniely Zemanové a soudce Miloslava Výborného v právní věci žalobců: **a) Ing. P. K.**, zast. JUDr. Martinem Hádkem, advokátem se sídlem Trnková 1864/22, Praha 4, a **b) Ing. L. K.**, zast. Mgr. Danielem Tetzelm, advokátem se sídlem Vápencová 569/13, Praha 4, proti žalovanému: **Ministerstvo obrany**, se sídlem Tychonova 221/1, Praha 6, adresa pro doručování: Sekce právní Ministerstva obrany, Odbor pro právní zastupování, Náměstí Svobody 471/14, Praha 6, proti rozhodnutí ministra obrany ze dne 20. 5. 2013, čj. 125/2013-1140, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 30. 7. 2015, čj. 3 Ad 9/2013-32,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit náhradu nákladů řízení žalobci a) ve výši **4114 Kč**, do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí k rukám jeho zástupce JUDr. Martina Hádky, advokáta, a žalobci b) náhradu nákladů řízení ve výši **4114 Kč**, do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí k rukám jeho zástupce Mgr. Daniela Tetzeli, advokáta.

O d ů v o d n ě n í :

- I.
Vymezení věci

[1] Rozhodnutím náčelníka Vojenské policie (dále jen „správní orgán prvního stupně“) ze dne 6. 12. 2012, čj. 26-10/66/2011-5104, byla žalobcům uložena povinnost nahradit České republice – Ministerstvu obrany škodu ve výši 15 997 Kč, a to podle § 101 odst. 1 a § 107 odst. 1 a 3 zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, pokud jde o žalobce a), a podle § 103 a § 107 odst. 1 a 3 téhož zákona, pokud jde o žalobce b). Správní orgán prvního stupně ve věci rozhodoval již potřetí, neboť jeho původní rozhodnutí ze dne 9. 8. 2011, čj. 26-10/2011-5104, a ze dne 29. 2. 2012, čj. 26-10//53/2011-5104, žalovaný zrušil.

[2] Dle správního orgánu prvního stupně žalobce a), jakožto velitel vojenského útvaru 8895 Praha, na základě návrhu komisi, jímž předsedal žalobce b), dne 27. 10. 2008 schválil zrušení materiálu majetkového uskupení 4.1 – materiál všeobecného využití (dále jen „materiál MU 4.1“) a dne 30. 6. 2008 zrušení materiálu majetkového uskupení 4.2 – stavební a opevňovací materiál (dále jen „materiál MU 4.2“) s odůvodněním, že materiál byl vadný a neopravitelný. Ke zrušení materiálu však došlo ještě v době, kdy nebyly vyčerpány stanovené normy životnosti, a tedy nemohlo dojít jeho běžným používáním k úplnému fyzickému opotřebení.

[3] V odůvodnění svého rozhodnutí správní orgán prvního stupně v první řadě uvedl, že nedošlo k promlčení nároku na náhradu škody. Jako rozhodující pro počátek běhu lhůty vzal ve smyslu § 161 odst. 3 zákona o vojácích z povolání den, kdy se o škodě dozvěděl poprvé na základě protokolu o kontrolních zjištěních inspekce ministra obrany ze dne 14. 5. 2009. K přerušení běhu promlčecí lhůty došlo dle správního orgánu prvního stupně ke dni zahájení řízení ve věci objasňování škody dne 5. 5. 2011, tedy před uplynutím dvouleté promlčecí lhůty. Správní orgán prvního stupně dále uvedl, že i kdyby počala promlčecí lhůta běžet od data prohlášení o vyřazení majetku z evidence, uplynula by až 30. 8. 2011, respektive 27. 10. 2011, tedy po zahájení správního řízení.

[4] Ministr obrany v záhlaví označeným rozhodnutím odvolání žalobců proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně zamítl a toto rozhodnutí potvrdil.

[5] Napadeným rozsudkem Městský soud v Praze rozhodnutí ministra obrany zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Městský soud se předně neztotožnil s posouzením otázky promlčení provedeným správními orgány, neboť dle jeho názoru musí pro přerušení promlčecí lhůty rozhodnutí, jímž ve smyslu § 159 odst. 4 zákona o vojácích z povolání služební orgán uplatňuje nárok na náhradu škody, nabýt právní moci. Dále městský soud konstatoval, že „[v] otázce, zda vůbec vznikla škoda, popř. v jaké výši, je správní spis nekonzistentní a závěry obsažené v napadeném rozhodnutí, resp. rozhodnutí správního orgánu prvního stupně nemají odporu v předloženém správním spise.“ Z údajů obsažených ve spise nelze dle názoru městského soudu jednoznačně určit počátek běhu životnosti předmětného materiálu, neboť datum pořízení tohoto materiálu a tím i počátek běhu jeho životnosti byl v průběhu řízení významně zpochybněn, a to zápisem o ocenění majetku i výslechem svědka dne 17. 6. 2011, přičemž tyto pochybnosti ani sdělení ředitele Vojenského zařízení 7103, ani odůvodnění správních rozhodnutí přesvědčivě nevyvrátila. Správní orgán prvního stupně nevzal v úvahu rozpory vyplývající ze správního spisu, čímž shodně se žalovaným zatížil správní řízení „neunesením důkazního břemene ohledně samotného vzniku škody a nedostatečným zjištěním skutkového stavu.“

pokračování

II.

Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalobců

[6] Žalovaný (dále jen „stěžovatel“) v kasační stížnosti proti tomuto rozsudku předně vyjádřil nesouhlas s tím, že skutkový stav, který byl základem pro rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, nemá oporu ve správním spise; zopakoval přitom, že správní orgány odůvodnily svá rozhodnutí vyčerpávajícím způsobem a v souladu se zjištěným skutkovým stavem.

[7] S odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 7. 2015, čj. 7 As 95/2015-49, stěžovatel namítl, že pro uplatnění nároku na náhradu škody služebním orgánem zákon nevyžaduje, aby příslušné rozhodnutí nabylo právní moci, neboť *„[u]platnění nároku je účinkem spojeným s doručením rozhodnutí do dispozice účastníka řízení, vůči němuž je nárok uplatňován.“* Na základě toho stěžovatel považuje za rozhodující první rozhodnutí vydané ve věci, tedy rozhodnutí správního orgánu prvního stupně ze dne 9. 8. 2011, čj. 26-10/2011-5104, přestože bylo následně stěžovatelem zrušeno; právní otázku promlčení posoudil proto městský soud nezákonně.

[8] Stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[9] Žalobce a) se ve vyjádření ke kasační stížnosti s odůvodněním rozsudku městského soudu ztotožnil a navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

[10] Žalobce b) ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že první z rozhodnutí správního orgánu prvního stupně v dané věci nelze pro závažné vady považovat za řádné uplatnění nároku na náhradu škody a stěžovatelem citovanou judikaturu tak na projednávaný případ nelze aplikovat. Žalobce b) dále uvedl, že stěžovatel *„značně bagatelizuje tu skutečnost, že městský soud opřel své rozhodnutí rovněž o závěr, že stěžovatel vzal za základ zrušeného rozhodnutí skutkový stav, který nemá oporu ve správním spise.“* Stěžovatel se ve zrušeném rozhodnutí nevypořádal s tvrzením žalobce b), že v důsledku jeho jednání žádná škoda nevznikla, s jeho opakovanou námitkou, že o zrušení materiálu MU 4.1 bylo rozhodnuto z důvodu jeho poškození používáním a že tedy nemůže nést odpovědnost za škodu způsobenou neznámou osobou, ani s námitkou, že datum pořízení majetku MU 4.2 neodpovídá skutečnosti. Žalobce b) navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

III.

Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[11] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti a předpoklady věcné projednatelnosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, napadá rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a za stěžovatele jedná pověřený zaměstnanec s právním vzděláním (§ 105 s. ř. s.). Důvodnost kasační stížnosti poté posoudil v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.);

neshledal přitom, že by napadené rozhodnutí či řízení jeho vydání předcházející trpěly vadami, jimiž by se musel zabývat i bez návrhu.

[12] Kasační stížnost není důvodná.

III.A K námitce, dle níž městský soud nezákonně vytkl stěžovateli podstatné procesní vady řízení

[13] Tato stěžovatelova námitka byla v kasační stížnosti vznesena jen zcela obecnou formulací a bez jakékoliv argumentace, jež by při odkazu na právě posuzovaný případ vyvracela závěry městského soudu. Stěžovatel uvedl toliko následující: „Žalovaný nesouhlasí s tím, že skutkový stav, který vzal správní orgán za základ svého rozhodnutí, nemá oporu ve správním spisu, a má nadále za to, že služební orgány I. a II. stupně se ve svých rozhodnutích plně vypořádaly s námitkami žalobců, že jak rozhodnutí o náhradě škody, tak napadené rozhodnutí jsou po stránce obsahové i formální v souladu se zákonem, přičemž v jejich odůvodnění se služební orgány poměrně vyčerpávajícím způsobem vypořádaly s opakovanými námitkami žalobců, tedy že výroky rozhodnutí byly odůvodněny v souladu se zjištěným skutkovým stavem a se zákonem.“

[14] Nejvyšší správní soud k takto navrhovatelem stylizované kasační námitce především připomíná, že kasační stížností nemůže se stěžovatel omezovat pouze na všeobecnou výtku nesprávnosti napadeného rozsudku spojenou s opět jen všeobecným tvrzením, že ve správním řízení bylo postupováno a rozhodováno bezvadně. Takto uplatněné kasační námitky nejsou dostatečným podkladem pro přezkumnou činnost Nejvyššího správního soudu a nelze k nim proto přistoupit jinak, než rovněž jen s obecně formulovaným vypořádáním (srov. k tomu například již rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 4. 2004, čj. 3 Azs 18/2004-37, č. 312/2004 Sb. NSS, ze dne 14. 7. 2005, čj. 7 Afs 102/2004-71, či ze dne 25. 6. 2007, čj. 8 Afs 152/2005-72; recentně například rozsudek ze dne 30. 6. 2016, čj. 10 As 81/2016-27).

[15] S odkazem na takto připomenutou judikaturu postačuje proto odkázat na v uvedeném směru dostatečné a přesvědčivé odůvodnění napadeného rozsudku. V něm městský soud, a to s přílehlavými odkazy na obsah správního spisu, dostatečně a zcela přezkoumatelně vyložil, proč rozhodnutí žalobami napadené nemohlo v rámci soudního přezkumu obstát. S hodnocením, jak jej městský soud učinil, se Nejvyšší správní soud ztotožňuje a nemaje důvodu cokoliv k němu dodávat, obecnou námitku stěžovatele vypořádává jako neopodstatněnou.

III.B K námitce, dle níž městský soud nesprávně uvážil o promlčení stěžovatelova práva

[16] V řízení není a nebylo sporné, že nárok služebních orgánů musil být vůči žalobcům uplatněn správním rozhodnutím (§ 159 odst. 4 zákona o vojácích z povolání). Avšak zatímco městský soud vyšel z názoru, že tak musí služební orgán „učinít rozhodnutím pravomocným“ a „[c]bce-li se vystříhat případné námitce promlčení, musí rozhodnutí vydat tak, aby nabylo právní moci ve lhůtě stanovené v § 161 odst. 3, resp. 4“, zastává stěžovatel mínění, že pro řádné uplatnění nároku postačí, aby rozhodnutí bylo vydáno a do „dispozice účastníka řízení, vůči němuž je nárok uplatňován“, (včas) doručeno.

pokračování

[17] S uvedeným právním názorem stěžovatele Nejvyšší správní soud souhlasí; to však z důvodů dále osvětlených v projednávané věci neznamená, že se právo stěžovatele nepromlčelo.

[18] Pro uplatnění nároku ze strany služebního orgánu ve smyslu § 159 odst. 4 zákona o vojácích z povolání není zákonem vyžadováno, aby příslušné rozhodnutí, jímž je nárok uplatňován, nabylo právní moci, neboť smyslem citovaného ustanovení není informovat účastníka řízení, že o jeho povinnosti bylo již definitivně (pravomocně) ve správním řízení rozhodnuto. Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 18. 6. 2015, čj. 7 As 95/2015-49, judikoval, že *„[u]platnění nároku je účinkem spojeným s doručením rozhodnutí do dispozice účastníka řízení, vůči němuž je nárok uplatňován. Tento účinek nastal i přesto, že bylo rozhodnutí následně zrušeno. Účelem uplatnění nároku je informování škůdce o tom, že vznikla konkrétní škoda a že za tuto škodu odpovídá právě on“*. Městský soud tedy právní otázku přerušení běhu promlčecí lhůty dle § 161 odst. 3 a 4 zákona o vojácích z povolání posoudil nesprávně. Ve světle citovaného rozsudku zdejšího soudu není rozhodujícím pro tento okamžik nabytí právní moci rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, ale doručení jeho prvního rozhodnutí vydaného ve věci dne 9. 8. 2011, neboť toto rozhodnutí v dostatečném rozsahu informovalo oba žalobce o existenci škody a o skutečnosti, že správní orgán prvního stupně náhradu této škody vymáhá právě po nich.

[19] Klíčovou otázkou v nyní projednávané věci však není přerušení promlčecí lhůty, nýbrž stanovení jejího počátku.

[20] Nejvyšší správní soud v této souvislosti předně uvádí, že § 161 odst. 3 a 4 zákona o vojácích z povolání jsou ustanoveními speciálními vůči § 160 odst. 1 tohoto zákona, neboť pro nároky na náhradu škody určují počátek běhu promlčecí lhůty odlišný od obecného pravidla stanoveného posledně uvedeným ustanovením. Konstatování správního orgánu prvního stupně, že *„[p]očátek běhu objektivní promlčecí doby je určen obecně podle § 160 odst. 1 zákona č. 221/1999 Sb., tj. ode dne, kdy právo mohlo být vykonáno poprvé (actio nata)“*, tedy nelze považovat za správné.

[21] Počátek běhu objektivní promlčecí lhůty pro uplatnění nároku na náhradu škody je třeba ve smyslu § 161 odst. 4 zákona o vojácích z povolání odvozovat od okamžiku, *kdy došlo k události, z níž škoda vznikla. Z hlediska odpovědnosti za škodu ve smyslu § 101 odst. 1 zákona o vojácích z povolání, bylo tedy ve vztahu k žalobci a) tímto okamžikem „porušení povinnosti ze strany škůdce, tj. protiprávní jednání (komisivní či omisivní)“* (srov. výše citovaný rozsudek zdejšího soudu čj. 7 As 95/2015-49). V kontextu § 103 zákona o vojácích z povolání, tedy ve vztahu k žalobci b), pak počne objektivní promlčecí doba běžet rovněž od okamžiku protiprávního jednání, tj. od chvíle, kdy žalobce b) *vědomě nezakročil proti hrozící škodě nebo neohlásil hrozící škodu*.

[22] V nyní projednávané věci je proto rozhodným okamžikem z hlediska žalobce a) rozhodnutí o nepotřebnosti movitého majetku státu, s nímž přísluší hospodařit

Ministerstvu obrany, z hlediska žalobce b) vyhotovení zápisů o prohlídce materiálu navrženého na zrušení. Ve vztahu k oběma žalobcům lze – jak vyplývá z obsahu správního spisu – tyto okamžiky shodně datovat ke dni 30. 6. 2008 pro majetek MU 4.2 a ke dni 27. 10. 2008 pro majetek MU 4.1. Objektivní promlčecí lhůta tedy uplynula 30. 6. 2011 ve vztahu k majetku MU 4.2 a 27. 10. 2011 ve vztahu k majetku MU 4.1.

[23] Z výše uvedeného je zřejmé, že první rozhodnutí správního orgánu prvního stupně ze dne 9. 8. 2011 bylo vydáno a také doručeno až po uplynutí objektivní promlčecí lhůty pro uplatnění nároku na náhradu škody na majetku MU 4.2.

[24] Nárok na náhradu škody na majetku MU 4.1 byl sice uplatněn před uplynutím objektivní promlčecí lhůty, je však třeba se ještě zabývat otázkou, zda se tak stalo také před uplynutím dvouleté promlčecí lhůty subjektivní. Ta ve smyslu § 161 odst. 3 zákona o vojácích z povolání počíná *běžet ode dne, kdy se poškozený dozví o tom, že škoda vznikla, a o tom, kdo za ni odpovídá*. Správní orgán prvního stupně jako takový správně určil den, kdy se seznámil se závěry protokolu o kontrolních zjištěních inspekce ministra obrany ze dne 14. 5. 2009, čj. 189-9/2009-1216. Subjektivní promlčecí lhůta k uplatnění nároku tedy uplynula dne 14. 5. 2011. Z toho vyplývá, že i nárok na náhradu škody na majetku MU 4.1 byl již v době vydání prvního rozhodnutí ve věci promlčen.

[25] Ačkoli městský soud vycházel v otázce promlčení nároku na náhradu škody z nesprávného právního posouzení věci, toto pochybení nemělo vliv na zákonnost jeho rozhodnutí, neboť k promlčení uvedených nároků vskutku došlo. Nejvyšší správní soud proto neshledal důvod ke zrušení napadeného rozsudku, neboť v tomto směru postačí pouze korigovat jeho odůvodnění.

[26] Vzněl-li proto žalobce a) již ve správním řízení a znovu i v řízení před soudem námitku promlčení nároku proti němu uplatněného, učinil tak po právu.

IV.

Závěr a náklady řízení

[27] Nedůvodnou kasační stížnost proto Nejvyšší správní soud dle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl. O věci přitom rozhodl bez jednání postupem podle § 109 odst. 2 s. ř. s.

[28] Vzhledem k tomu, že stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá dle § 60 odst. 1 a 5 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., právo na náhradu nákladů řízení.

[29] Žalobci byli ve věci plně úspěšní, pročež je žalovaný povinen zaplatit jim náhradu nákladů řízení. Její výši stanovil Nejvyšší správní soud ve vztahu ke každému z nich s přihlédnutím k § 7 bodu 5., § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. d) a § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, na 3100 Kč za jeden úkon právní služby (sepis vyjádření ke kasační stížnosti) a jako paušální náhradu hotových výdajů 300 Kč. Jelikož jsou zástupci žalobců plátcí daně z přidané hodnoty, Nejvyšší správní soud přiznané částky navýšil ve vztahu ke každému z nich o sazbu této daně ve výši 21 % na výslednou částku 4114 Kč splatnou k rukám jejich zástupců do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

pokračování

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. srpna 2016

Zdeněk Kühn
předseda senátu